



Plan for friluftslivets ferdselsårer Vennesla kommune

01. februar 2026

Utarbeidet av: Vennesla kommune i samarbeid med Vennesla turstigruppe (Turstigruppa) ...

Prosjektleder: Ole Petter Omdal

Arbeidsgruppe: Helga Hodnemyr, John Terje Ruenes, Helge Winsvold

Sekretær og karttegner: Halvor Vassbø

Koordinator: Agder fylkeskommune

| | |
|---|----|
| 1. Innledning | 3 |
| 1.1 Bakgrunn | 3 |
| 1.2 Definisjoner | 3 |
| 1.3 Planens oppbygging og innhold | 4 |
| 1.4 Formål | 4 |
| 1.5 Effektmål | 5 |
| 1.6 Resultatmål | 6 |
| 1.7 Roller og ansvar | 6 |
| 1.8 Avgrensning | 7 |
| 1.9 Medvirkning | 7 |
| 2. Kartlegging og statusbeskrivelse | 8 |
| 2.1 Kartlegging og registrering av ferdselsårer | 8 |
| 2.2 Analysekart | 9 |
| 2.3 Status pr. november 2025 | 9 |
| 3. Analysering og vurdering av tiltak | 11 |
| 3.1 Vurderinger | 11 |
| 3.2 Tilgjengelighet | 12 |
| 3.3 Hovedutfordringer | 13 |
| 3.4 Muligheter | 14 |
| 3.5 Sammenheng med øvrige planer | 14 |
| 3.6 Oppsummering av vurderinger | 14 |
| 4. Temakart og egenskapstabeller | 16 |
| 4.1 Kart | 16 |
| 4.2 Egenskapstabell | 18 |
| 5. Handlingsplan og oppfølging | 19 |
| 5.1 Oppfølging og videre arbeid | 19 |
| 5.2 Finansiering | 19 |
| 5.3 Handlingsplan | 19 |

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Miljødirektoratet startet i 2019 et nasjonalt femårig prosjekt for å fremme kartlegging, planlegging og utvikling av sammenhengende nettverk av ferdselsårer i norske kommuner. Prosjektet ble initiert av Klima- og miljødepartementet som oppfølging av *Handlingsplan for friluftsliv*, med mål om å få flere mennesker ut på tur.

Agder fylkeskommune har rollen som regional koordinator i fylket, og alle kommuner er invitert til å utarbeide egne planer for friluftslivets ferdselsårer. Miljødirektoratets veileder for plan for friluftslivets ferdselsårer ligger til grunn for arbeidet.

Vennesla kommune har, i samarbeid med lokale lag og foreninger – særlig IL Vindbjart ved gruppene for Tursti og Orientering – tatt initiativ til å lage denne planen. Arbeidet er organisert som et prosjekt med deltakelse fra kommuneadministrasjonen, frivilligheten og eksterne fagpersoner.

1.2 Definisjoner

Ferdselsårer

Alle traséer for ferdsel som er synlige i terrenget i aktuell sesong, inkludert ferdsel på vann og over breer. Typer ferdselsårer:

- Sti (i terrenget)
- Turveg (opparbeidet og med fast dekke)
- Led (på vann)
- Løype (på snødekke)

Turruter

Skilta, merka og kartfesta traseer for ferdsel i aktuell sesong. Traseen må være avtalt med grunneier og tilknyttet et forvaltningsregime (kommune, lag eller organisasjon har ansvar for skilting og merking).

Målpunkt

Målpunkt er både steder der det er naturlig å starte og avslutte bruken av ferdselsårene og attraksjoner/steder som motiverer til bruk av dem. Eksempler på slike steder er innfallsporter, parkeringsplasser, utsiktspunkt, kulturminner, osv.

Nasjonal database for turruter

En felles nasjonal database som inneholder godkjente turruter i henhold til definisjonene over. Kartverket forvalter databasen som del av det offentlige kartgrunnlaget (DOK). Målet er å holde kartgrunnlaget oppdatert og lett tilgjengelig for alle.

1.3 Planens oppbygging og innhold

Planen er et tematisk dokument som gir et samlet overblikk over dagens situasjon, planlagte tiltak og videre oppfølging. Den består av følgende hoveddeler:

Del 1 – Innledning

Bakgrunn, formål, mål og organisering.

Del 2 – Kartlegging og statusbeskrivelse

Oversikt over eksisterende ferdselsårer, turruter, skiløyper og turmål, samt vurdering av bruk og behov.

Del 3 – Analyse og vurderinger

Drøfting av hovedutfordringer, behov og muligheter, og sammenheng med øvrige kommunale planer.

Del 4 – Temakart

Viser alle eksisterende ferdselsårer og eksisterende/planlagte turruter samt turmål.

Del 5 – Handlingsplan og oppfølging

Konkrete tiltak for videre utvikling, med prioriteringer, ansvar, tidsplan og finansiering.

1.4 Formål

Planens formål er å:

1. Etablere et oppdatert og helhetlig kunnskapsgrunnlag for Vennesla kommunes ferdselsårer og turruter.
2. Legge til rette for økt bruk av naturen gjennom trygge, tilgjengelige og godt vedlikeholdte turruter for alle.
3. Være et praktisk verktøy for kommunen, frivilligheten og grunneiere i arbeidet med planlegging, drift og utvikling av turruter.
4. Fungere som et strategisk styringsdokument for framtidig bevaring og utvikling av turrutene i kommunen.
5. Bidra til at friluftsliv blir en naturlig del av hverdagen, og sikre varige løsninger for drift og forvaltning av turruter.
6. Understøtte kommuneplanens samfunnsdel om å utvikle aldersvennlige, tilgjengelige og attraktive bo- og nærmiljø.

1.5 Effektmål

Effektmålene beskriver hvilke virkninger planen skal ha for samfunn, innbyggere og miljø på lengre sikt.

1. Bedre kunnskapsgrunnlag og mer helhetlig forvaltning

- Kommunen, frivilligheten og grunneiere tar beslutninger basert på oppdatert og kvalitetssikret kunnskap om ferdselsårer og turruter.
- Forvaltningen av turruter blir mer helhetlig, samordnet og forutsigbar.

2. Økt og mer variert bruk av naturen

- Flere innbyggere bruker turrutene oftere og gjennom hele året.
- Bruken øker i alle aldersgrupper og for ulike formål (mosjon, rekreasjon, naturopplevelser og sosialt samvær).

3. Trygge, tilgjengelige og attraktive turruter

- Brukerne opplever økt trygghet, bedre fremkommelighet og høyere kvalitet på turrutene.
- Flere ruter blir tilgjengelige for barn, eldre og personer med redusert funksjonsevne.

4. Styrket samhandling mellom kommunen, grunneiere og frivillighet

- Samarbeidet blir mer strukturert og varig, med klare roller og rutiner for drift, utvikling og vedlikehold.

5. Langsiktig og bærekraftig drift og forvaltning

- De prioriterte ferdselsårene har stabile driftsordninger og bedre ressursbruk.
- Slitasje, konflikter og inngrep i naturen reduseres.

6. Økt folkehelse og høyere livskvalitet blant innbyggerne

- Friluftsliv blir en integrert del av hverdagen, og andelen av befolkningen som er fysisk aktive øker.
- Turruter og nærområder bidrar til bedre mental og fysisk helse.

7. Mer aldersvennlige og attraktive nærmiljø

- Bo- og nærmiljøene i kommunen blir mer inkluderende, tilgjengelige og attraktive – i tråd med kommuneplanens mål.
- Kommunen blir bedre rustet til å møte behovene i et aldrende samfunn.

1.6 Resultatmål

Resultatmålene konkretiserer hva som skal oppnås i planperioden (2026–2029) og danner grunnlag for handlingsdelen.

Plan og forvaltning

- Kommunen skal ha et oppdatert temakart for friluftslivets ferdselsårer.
- Alle ruter som er klassifisert som turruter skal ha klar status, kategori og ansvarsforhold definert i egenskapstabellen.
- Det skal foreligge avtaler med grunneiere for turrutene.

Tilrettelegging

- Minst 200 km av prioriterte ferdselsårer skal merkes, skiltes og kvalitetssikres i henhold til merkehåndboka og skiltmanualen.

Drift og vedlikehold

- Ruteregister (egenskapstabell) med rutiner for oppdatering etablert.
- Rutine for tilstandsvurdering skal være opprettet for alle ruter.
- Et fast samarbeid med andre frivillige lag om utvikling, drift og vedlikehold skal være etablert.

Bruk og formidling

- Alle turrutene legges inn i Norgeskart. (Turrutedatabasen)
- Det skal gjennomføres kommunikasjonskampanjer for å øke bruken.

1.7 Roller og ansvar

Grunneiere

Grunneiere har disposisjonsrett over egen grunn og er sentrale aktører i planlegging, tilrettelegging og utvikling av sti- og løypenett. Et godt og formalisert samarbeid mellom grunneiere, kommune og frivillige organisasjoner er viktig.

Kommunen

Kommunen skal etter frilufsloven § 22 fremme friluftslivsformål og ivareta allmennhetens interesser i saker som berører friluftslivet. Kommunen har likevel ikke lovpålagt ansvar for etablering og drift av sti- og løypenett.

Frivillige

Turstigruppa har det overordnede ansvaret for den praktiske gjennomføringen av planen. Dette søkes ivaretatt gjennom tett samarbeid med andre frivillige som f.eks. Øvrebø IL, Øvrebø Historielag, Hægeland Sogelag, Kvarstein IL med flere.

1.8 Avgrensning

Planen omfatter hele kommunen, men med hovedfokus på nedre Vennesla der hoveddelen av befolkningen bor. Noen ferdselsårer krysser kommunegrensen og der det er naturlig, er planarbeidet derfor utvidet inn i nabokommunene.

Planen omfatter ikke utvidelse av strandstien langs Venneslafjorden og ikke arbeidet med tilrettelegging av Tømmerrenna mellom Steinsfoss kraftstasjon og Beihølen. Disse to prosjektene behandler kommunen som egne separate saker som pågår.

Prosjektgruppen har konsentrert seg om ferdselsårer i utmark. Ferdselsårer i grå arealer er ikke inkludert.

1.9 Medvirkning

Det er gjennomført møter, befaringer og registreringsarbeid i samarbeid med frivillige lag, grunneiere og lokale aktører.

Kommunedirektøren er prosjekteier og fremmer planutkastet for politisk behandling i plan- og miljøutvalget og kommunestyret.

2. Kartlegging og statusbeskrivelse

Denne delen presenterer dagens situasjon med oversikt over **eksisterende** ferdselsårer, turruter, skiløyper og turmål.

2.1 Kartlegging og registrering av ferdselsårer

Arbeidsgruppa har hatt god nytte av det omfattende kartarbeidet som Vindbjart Orientering tidligere har utført i forbindelse med *Turkart Vennesla*. Dette kartgrunnlaget viser alle traseer som er i bruk høsten 2024, og danner grunnlaget for analysen for den delen av kommunen der de fleste innbyggerne bor.

I Øvrebø og Hægeland-området er registreringen basert på kommunalt kartgrunnlag, orienteringskart og informasjon fra lokale aktører.

- Øvrebø IL, ved Egil Johansen, har bidratt med opplysninger om ferdselsårer i Øvrebø.
- Hægeland Sogelag har bidratt med tilsvarende informasjon for Hægeland.

For kommunens nordligste områder har Turstigruppa fått utarbeidet et eget oversiktskart for Lauvåsheia der ferdselsårene er vist.

Turstigruppa som ble etablert i 2022 har bidratt vesentlig i prosessen, spesielt må nevnes Helga Hodnemyr, som har registrert en rekke ferdselsårer som turforslag på *ut.no*.

Det er gjennomført omfattende feltarbeid med befaringer og GPS-registreringer, hovedsakelig utført av Halvor Vassbø.

På dette grunnlaget er det utarbeidet kart over registrerte kjente ferdselsårer som er lagt til grunn for analysen.

2.2 Analysekart

Kartene som benyttes for analysen inneholder informasjon om **alle registrerte ferdselsårer**, markert med **lilla og rød** strek. (Rød for ski og lilla for fotruter.) Rutene er delt opp i traseer (delstrekninger) og gitt et unikt nummer med fargekode for status:

- **Grønn**: etablert turrute for fottur (med grunneieravtale, skilting, merking og driftsavtale)
- **Blå**: etablert turrute for ski (med grunneieravtale, skilting og driftsavtale)
- **Rød**: foreslått som turrute.
- **Kryss**: ferdselsåre som ikke skal tilrettelegges
- **Blå sirkel**: målpunkt

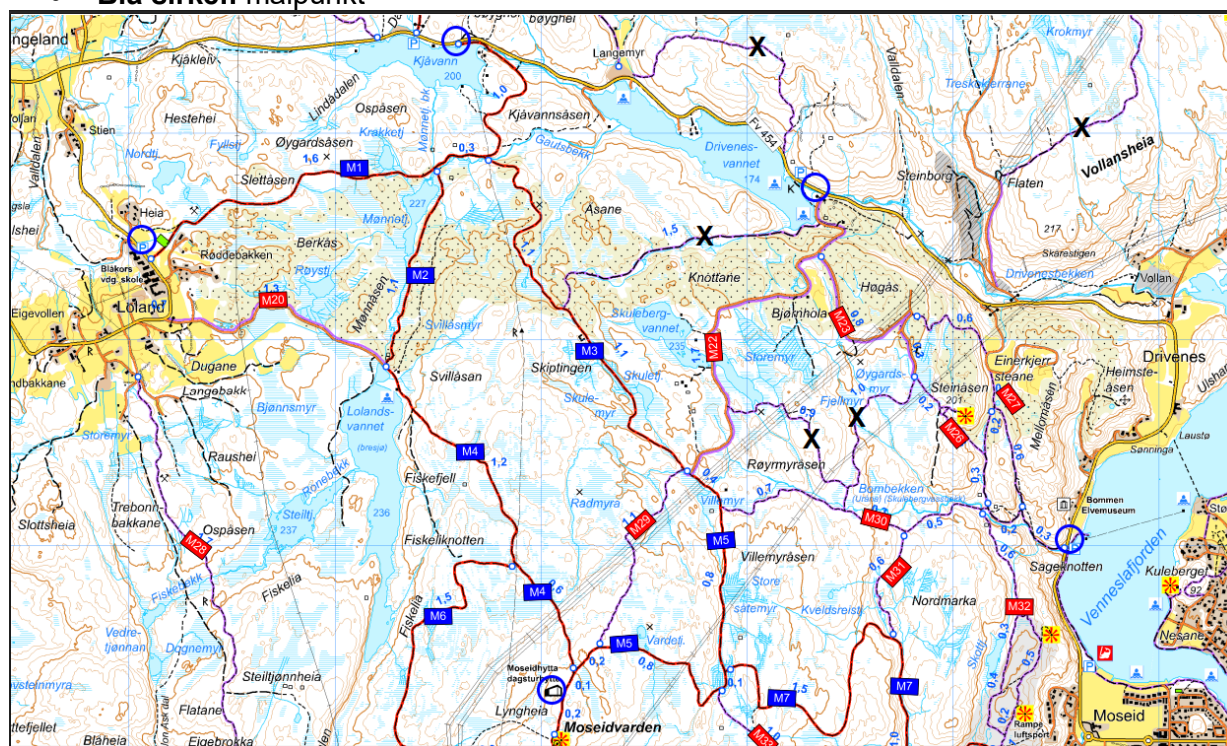


Fig. 1 Utsnitt av kartgrunnlag for analyse

2.3 Status pr. november 2025

Kartleggingen viser et omfattende nettverk av **ferdselsårer** i Vennesla kommune. Totalt 325 km er registrert. Nasjonal sykkelrute nr. 3 og andre sykkelruter langs bilveg er da ikke inkludert.

| Område | Fot (km) | Ski (km) | Totalt (km) |
|-----------------|----------|----------|-------------|
| Nedre Vennesla | 223 | 27 | 250 |
| Øvrebø-Hægeland | 34 | 8 | 45 |
| Lauvås | 19 | 11 | 30 |
| Sum: | 276 | 45 | 325 |

Tabell. 1 Ferdelsårer, summerte lengder pr område.

Tilrettelegging, hovedsakelig rydding og skilting har pågått siden 2022 og mange av ferdselsårene er derfor allerede etablert helt eller delvis som turruter.

- Det er montert informasjonsskilt ved inngangene til turområdene.
- I flere kryss mellom turruter er det satt opp karttavler for å lette orienteringen i terrenget og turområdene («Du er her»-kart).
- Som et supplement for å berike turopplevelsen har Turstigruppa utarbeidet kulturminneplakater, montert på skiltstolper ved kulturhistoriske severdigheter langs turrutene.
- Alle kulturminneplakatene har QR-koder med lenke til tilhørende lydfiler.
- Kulturminneplakater og kart er også gjort tilgjengelige på Visit Vennesla sine nettsider.
- Det er etablert seks naturstier.
- Det er etablert to kulturstier ved to omsorgssentre.
- Det er etablert en turrute spesielt tilrettelagt for personer med demens, på oppdrag fra Skaperiet aktivitetssenter ved Samkom.



Fig. 2 Eksempel på skilt som er montert.

3. Analysering og vurdering av tiltak

Denne delen drøfter hovedutfordringer, behov og muligheter knyttet til friluftslivets ferdselsårer i Vennesla kommune, samt sammenhengen med øvrige kommunale planer og strategier.

3.1 Vurderinger

Alle kjente ferdselsårer som **ligger i tilknytning til tettbebyggelse** som dekkes av Turkart Vennesla er vurdert som aktuelle turruter. I tillegg er de fleste kjente eksisterende ferdselsårer i Hægeland og Øvrebø tatt med. Fjerntliggende og mindre brukte ferdselsårer er valgt bort. Noen grunneiere har ikke ønsket tilrettelegging på egen eiendom. Disse traséene er derfor ikke tatt inn i planen. Temakartene viser derfor hva som har vært mulig å gjennomføre nå.

Oppsummering etter analysen viser at det av 325 km ferdselsårer skal etableres om lag 200 km godkjente turruter i henhold til nasjonale kriterier.

| | Fot (km) | Ski (km) | Sykkel (km) | Sum |
|-----------------|---------------------|---------------------|------------------------|------------|
| KVARSTEINHEIA | 20 | | 8 | 27 |
| VENNESLAHEIA | 28 | 6 | | 33 |
| MOSEIDHEIA | 21 | 18 | 12 | 50 |
| NASBØHEIA | 2 | 11 | | 14 |
| ØVREBØ_HÆGELAND | 30 | 6 | 3 | 39 |
| LAUVÅS | 19 | 11 | | 30 |
| KRINGSJÅ | 5 | | 4 | 9 |
| Sum | 124 | 52 | 26 | 202 |

Tabell 2: Samlet lengder av etablerte og planlagte turruter for de ulike områdene fordelt på typer.

Arbeidsgruppa har ikke identifisert behov for nye ruter i urørt terreng i sentrumsnære områder. Ref analysen under pkt. 3.2 Tilrettelegging.

Fokuset har vært å forbedre, dokumentere og koble sammen eksisterende ferdselsårer for å sikre sammenheng i turrutenett.

Resultatene er nedfelt i temakart som viser alle traseer som etter planen skal etableres som turruter. Det er på kartet skilt mellom etablert og planlagte turruter. (heltrukket og stiplestrek). (se kap. 4.)

De fleste traseene er ryddet og skiltet, men for enkelte gjenstår tiltak før de kan ferdigstilles. Dette gjelder særlig inngåelse av grunneieravtaler og fullføring av merking i felt. Merkingen er bevisst lagt til slutfasen, etter rydding og skilting, for å sikre kvalitet.

Arbeidsgruppen vurderer det som realistisk å ferdigstille og registrere hoveddelen av turrutene i den nasjonale turrutedatabasen innen utgangen av 2026.

3.2 Tilgjengelighet

For å vurdere hvor godt innbyggerne har tilgang til turruter, er det utført en enkel tilgjengelighetsanalyse for sentrale deler av Vennesla der de aller fleste innbyggerne i kommune bor. Ferdselsårene syd på kartet utenfor kommunegrensen til Kristiansand er også inkludert.

På kartet er alle turrutene, både ferdige tilrettelagt og uferdige, vist med grønn strek. Lilla strek viser ferdselsårer som ikke etableres som turruter.

Ferdselsårene nordvest på kartet (Honnermyr, Verås og Voreland) er ikke planlagt som turruter delvis på grunn av at grunneiere ikke ønsker det, og delvis på grunn av at arbeidsgruppa har vurdert at disse arealene bør beholdes uten tilrettelegging av hensyn til naturen. I tillegg er det en mindre del av kommunens innbyggere som bor i disse områdene.

Den blå markeringen på kartet viser en 800 meter bred sone lagt sentralt gjennom bebyggelsen. Sonen grenser opp mot turrutene på begge sider av bebyggelsen og illustrerer tilgjengeligheten for de fleste boligområdene. Analysen viser at de aller fleste boligområdene blir enten dekket av streken eller ligger tett intill turruteterrenget. Alle skoler og barnehager er også dekket av det blå arealet på kartet.

Planlagte utbyggingsområder for boliger er vist med blå sirkler. Disse områdene er godt dekket opp med nærhet til turruter.

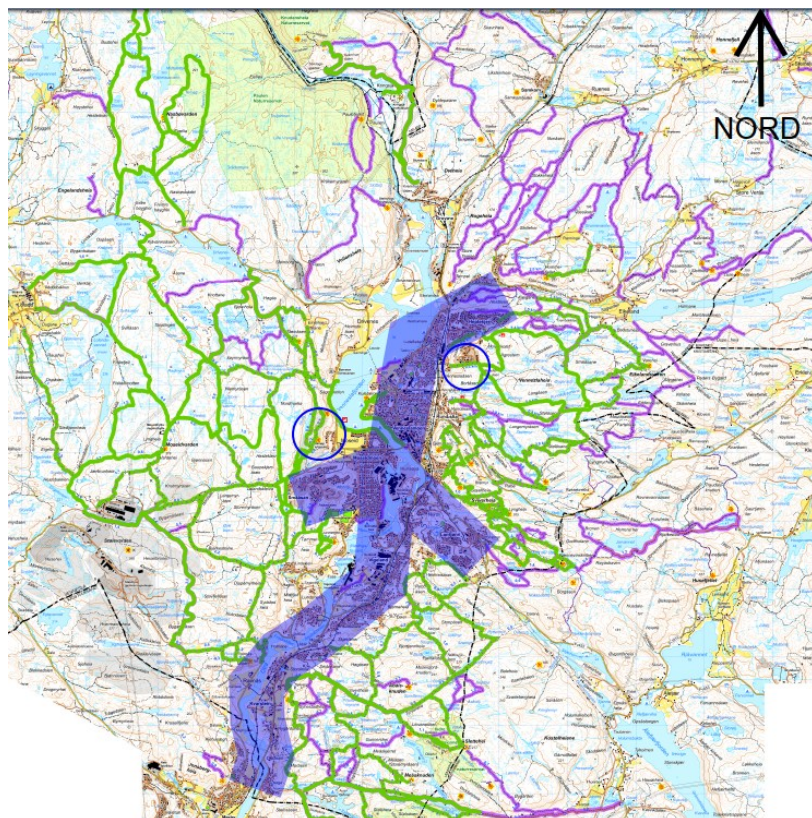


Fig. 3 Analyse av tilgjengelighet, Vennesla sentrale deler. Turruter= grønn strek.
Ferdelsårer = Lilla strek

For de øvrige delene av kommunen har vi sett at områdene Homme/Homsteane har svak dekning og bør prioriteres for utvikling av nye turruter.



Fig 4: Ferdselsårer i området Homme/Homsteane.

3.3 Hovedutfordringer

Arbeidsgruppa har identifisert følgende hovedutfordringer:

Grunneieravtaler

Flere traseer benyttes i forståelse med grunneier, men mangler formelle avtaler (skriftlige eller muntlige). Dette hindrer registrering i nasjonal turrutedatabase og skaper usikkerhet om drift og vedlikehold.

Ujevn merking og skilting

Enkelte ruter har oppdatert merking, mens andre mangler. Det er behov for supplering og omarbeiding av enkelte skilt.

Våte myrer

Arbeidet har avdekket at det er behov for å bedre tilgjengeligheten over våte myrpartier.

Vedlikehold og ansvar

Det må etableres en fast driftsordning for stier og løyper. En fadderordning der enkeltpersoner påtar seg ansvaret for en eller flere deler av turrutene under ledelse av frivillige lag bør etableres.

Tilgjengelighet i nærmiljøet

I et par mindre tettsteder er avstanden til tilrettelagte ruter for stor.

Arbeidsgruppa har vurdert at hovedutfordringene lar seg løse og at målene kan nås gjennom å følge tiltaksplanen.

3.4 Muligheter

Samarbeid og frivillighet

Den sterke frivillighetskulturen i Vennesla gir et godt grunnlag for varig samarbeid mellom kommunen, idrettslag, historielag og grunneiere.

Turisme og lokal verdiskaping

Et helhetlig rutenett kan bidra til økt turisme og lokal næringsutvikling, blant annet gjennom overnatting, servering og arrangementer.

Digital tilgjengelighet

Integrering av ruter i nasjonale karttjenester og på ut.no gjør informasjonen lett tilgjengelig og synlig for publikum. Mulighet for nedlasting av digitale georefererte turkart bør også vurderes.

3.5 Sammenheng med øvrige planer

Plan for friluftslivets ferdselsårer henger sammen med flere sentrale kommunale og regionale planer:

Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel – der friluftsliv, folkehelse og klima er sentrale mål. Plan for friluftslivets ferdselsårer er i tråd med planens mål om å utvikle aldersvennlige, tilgjengelige og attraktive bo- og nærmiljø.

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv (KIF-plan) – konkretiserer prioriteringer og tiltak innen fysisk aktivitet.

Handlingsplan for folkehelse – fremhever daglig aktivitet og nærhet til natur som viktige virkemidler.

Regional plan for fysisk aktive liv i Agder 2024–2034 – gir overordnet ramme for samordning og tilskuddsordninger.

Sammen bidrar disse planene til en helhetlig, forutsigbar og bærekraftig utvikling av friluftslivet i kommunen.

3.6 Oppsummering av vurderinger

Kommunen har et stort antall **ferdselsårer** som i hovedsak er godt ivaretatt av frivilligheten.

Analysen viser at kommunen nå har god dekning av **turruter**, selv om enkelte fortsatt har litt lang avstand fra bolig til nærmeste rute.

Arbeidet har gitt et verdifullt kartgrunnlag og oversikt som kan brukes i videre forvaltning, planlegging og drift.

For å sikre varig drift og forutsigbarhet bør kommunen etablere formalisert avtaler om driftsordning i samarbeid med lag og foreninger, og eventuelt frivillige enkeltpersoner.

Prioriterte områder for videre utvikling er Homme/Homsteane.

4. Temakart og egenskapstabeller

4.1 Kart

Temakartene viser eksisterende og planlagte turruter og turmål i kommunen og er et resultat av analysen. Kartene danner grunnlag for handlingsplanen.

Kartene består av syv delkart som er vedlegg til tekstdelen av planen.

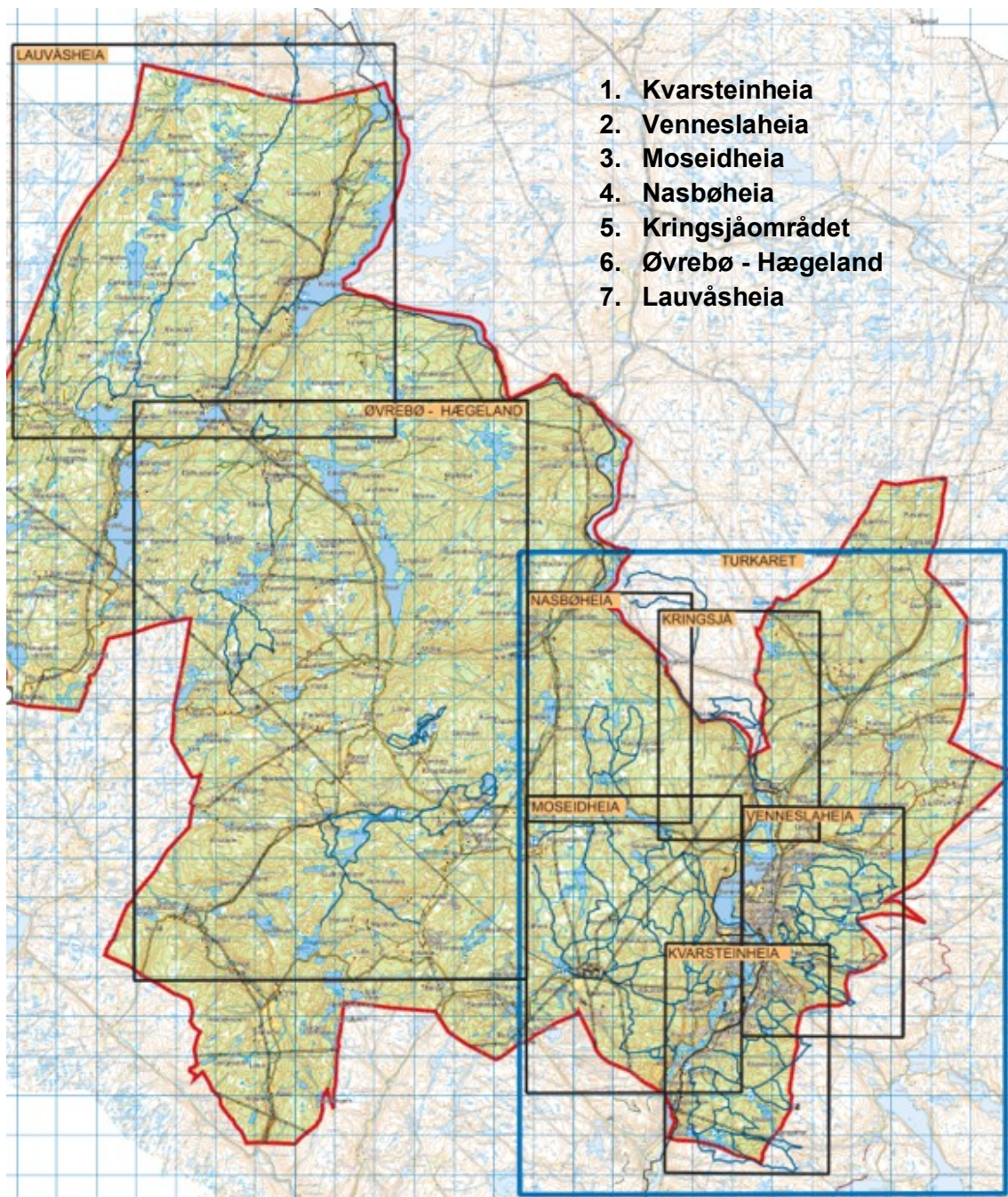


Fig. 5 Kartbladinndeling

Ferdselsåre som etter analyse og vurdering skal tilrettelegges som turruter er delt i segmenter, markert med start og stopp (små blå sirkler) i temakartene. Hvert segment har fått et unikt nummer. I temakartene skilles det mellom etablerte og planlagte ruter ved henholdsvis heltrukket og stiplet strek

Alle kartene er vedlagt rapporten som vedlegg 1-7.

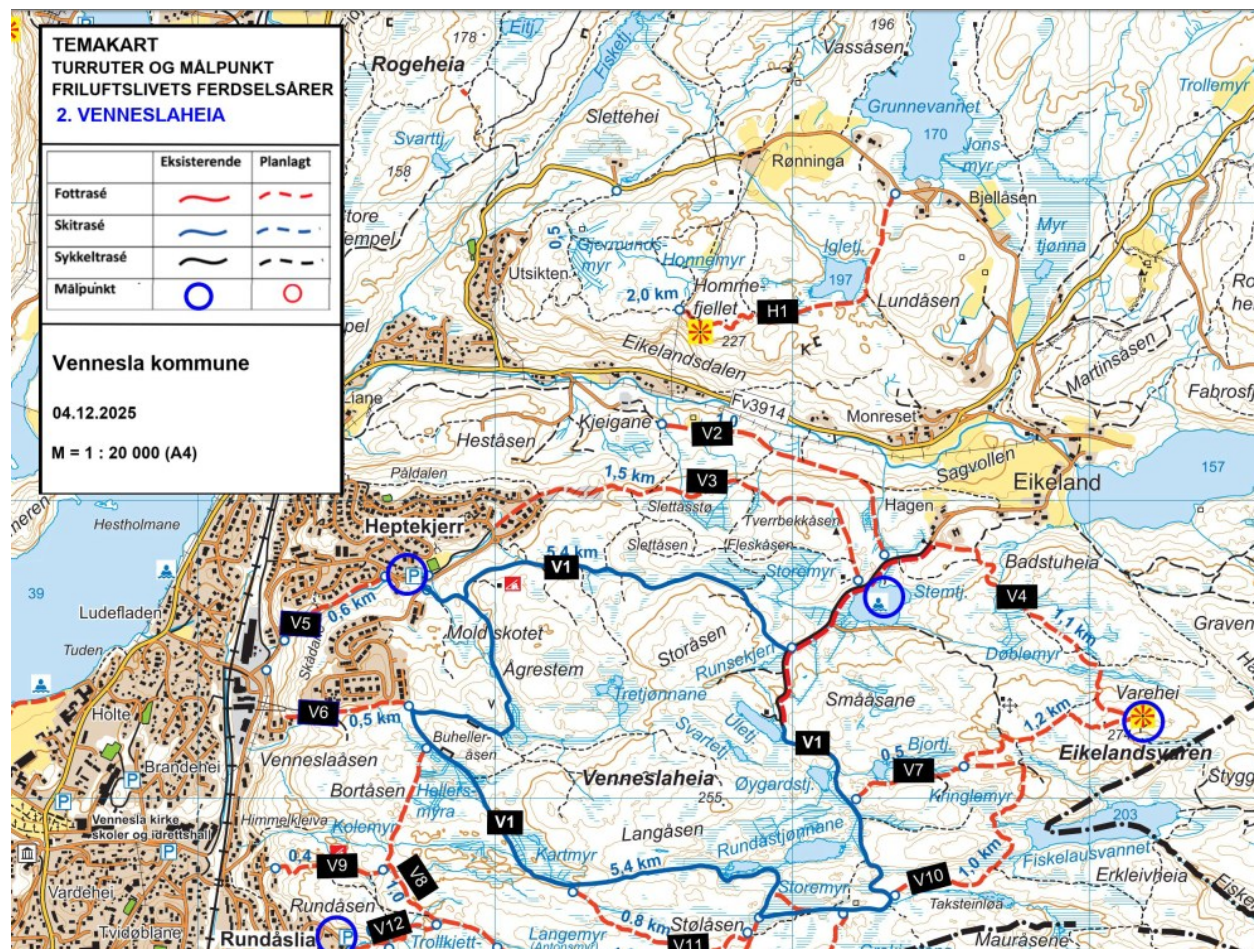


Fig. 6. Utsnitt av temakart for Venneslaheia.

4.2 Egenskapstabell

Egenskapstabeller gir utfyllende informasjon om hvert segment og er koblet til kartene gjennom unike ID-nummer. Tabellen er todelt og viser tekniske data om hvert segment, som lengde, underlag og bruksformål til venstre og status på grunneieravtaler, tilrettelegging og driftsansvar til høyre. Tabellen er vedlagt rapporten som vedlegg 8.

| KVARSTEINHEIA | | | | | | | | | | | | | | | | |
|---------------|-----|-------------------------------------|--------------------------|--------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|----------------|---------|
| Trase | | Bruk | | | Type | | | Innmeldt | Avtale eier. | | Status tilrettelegging | | | Godkjent | Driftes av | Merknad |
| ID | km | Fottur | Ski | Sykkel | Sli | Traktorv. | Vei | Kartverket | S | M | Ryddet | Merket | Skillet | turrute | | |
| K1 | 0.7 | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | V. turstigrøpe | |
| K2 | 1.2 | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | V. turstigrøpe | |
| K3 | 0.5 | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | V. turstigrøpe | |
| K4 | 0.5 | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | V. turstigrøpe | |
| K5 | 0.5 | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | V. turstigrøpe | |
| K6 | 1.5 | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | V. turstigrøpe | |
| K7 | 2 | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | V. turstigrøpe | |
| K8 | 0.5 | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | V. turstigrøpe | |
| K9 | 1 | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | V. turstigrøpe | |
| K10 | 0.9 | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | V. turstigrøpe | |
| K11 | 2.1 | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | V. turstigrøpe | |
| K12 | 1.1 | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | V. turstigrøpe | |

Tabell. 3 Egenskapstabell. Utsnitt for Kvarsteinheia.

5. Handlingsplan og oppfølging

5.1 Oppfølging og videre arbeid

Kommunen har et overordnet ansvar for oppfølging, men det praktiske arbeidet videreføres i samarbeid med frivillige lag, foreninger og grunneiere.

5.2 Finansiering

Tiltakene finansieres gjennom en kombinasjon av:

- Tilskudd fra Vennesla kommune, Agder fylkeskommune og spillemidler
- Tilskudd og sponsorinntekter fra privat næringsliv og banker, fond mm
- Egeninnsats fra kommunen
- Dugnadsinnsats fra frivillige lag og foreninger

Et grovt kostnadsoverslag for tiltak utarbeides årlig.

5.3 Handlingsplan

Handlingsplanen inneholder konkrete tiltak for videre utvikling av turruter, inkludert prioriteringer, ansvar og tidsplan.

Denne delen fungerer som planens operative del og skal oppdateres jevnlig.

| Nr | Mål | Handling - Tidsfrist - Ansvar |
|-----------|---|---|
| 1 | PLAN OG FORVALTNING | |
| 1a | Dokumenterte avtaler med grunneiere for turrutene, skriftlig eller alternativt muntlig avtale. | Det etableres standard grunneieravtaler som regulerer forholdet. Se vedlagt mal. Skriftlige avtaler med grunneier så langt det er mulig, men minimum muntlig avtale/avklaring. (Skal man søke offentlige midler for å tilrettelegge kreves skriftlig avtale.) Arbeidet gjennomføres i løpet av 2026. Ansvar: Turstigruppa |
| 1b | Oppdaterte temakart | Endelige kart etableres når pkt. 1a og 2a er ferdigstilt. Ansv: Vennesla kommune |
| 1c | Oppdaterte egenskapstabeller | Endelig tabeller etableres når pkt. 1a og 2a er ferdigstilt. Ansv: Vennesla kommune |

| | | |
|-----------|--|--|
| 1d | Faste rutiner for oppfølging og rullering av temakart og handlingsplan. | Planen skal oppfølges og rulleres minimum hvert fjerde år. Ansvar: Vennesla kommune. |
| 2 | TILRETTELEGGING | |
| 2a | Alle planlagte turruter etablert | Rydding, skilting og merking av alle planlagte turruter vist i temakart.. Merking i henhold til merkehåndboka der det er hensiktsmessig. Tidsfrist: innen 2027 men avhengig av grunneieravtaler Ansvar: Turstigruppa, |
| 2b | Planker i stiene over våte myrer. | Dette arbeidet vil kunne pågå i flere år fremover. Ansvar: Turstigruppa |
| 2c | Kvalitetssikret skilting. | Kontrollere at skilting er konsistent og i henhold til merkehåndboka. Foreta retting ved behov. Frist: i løpet av 2026. Ansvar: Turstigruppa |
| 2d | Turruter etablert i områder med dårlig tilbud. | Turruter i nærområdet for Homme og Homstean skal være etablert innen 2029. Ansvar: Turstigruppa |
| 3 | DRIFT OG VEDLIKEHOLD | |
| 3a | Styrket samarbeid og samordning mellom aktører som arbeider med stier, løyper og tilrettelegging. | Samarbeidet formaliseres slik at det sørges for at alle turrutene jevnlig blir holdt ved like. Frist: i løpet av 2026. Ansvar: Turstigruppa |
| 3b | Etablert faste rutiner for drift og vedlikehold. | Rutiner for årlige tilstandsvurderinger etableres. Etablere avtaler med frivillige enkeltpersoner om drift, tilsyn og vedlikehold av konkrete turruter i løpet av 2026. (Fadderordning) Ansvar: Turstigruppa |
| 4 | BRUK OG FORMIDLING | |
| 4a | Synliggjøring i media. | Fortsette med å levere ukentlige turtips til lokalavisen, Vennesla tidende. Ansvar: Turstigruppa. |
| 4b | Rapportert alle turrutene til Nasjonal database. | Rapportere inn turrutene i den nasjonale databasen til Kartverket i takt med ferdigstilling av pkt. 2a. Ansvar: Vennesla kommune. |

Vennesla 26 januar 2025.

Arbeidsgruppa for Friluftslivets ferdselsårer.

Vedlegg 1–7: Temakart

Vedlegg 8. Egenskapstabeller

Vedlegg 9: Avtale om tilrettelegging og merking av turstier